

Jó pap holtig tanít

GYURÁTZ FERENC ÉS AZ OKTATÁS

„A jó házi nevelés mellett jó iskolai oktatásban is részesült nemes szívű, művelt lelkű nő mindenütt bizalmat kelt, munkásságát tisztelet követi.”

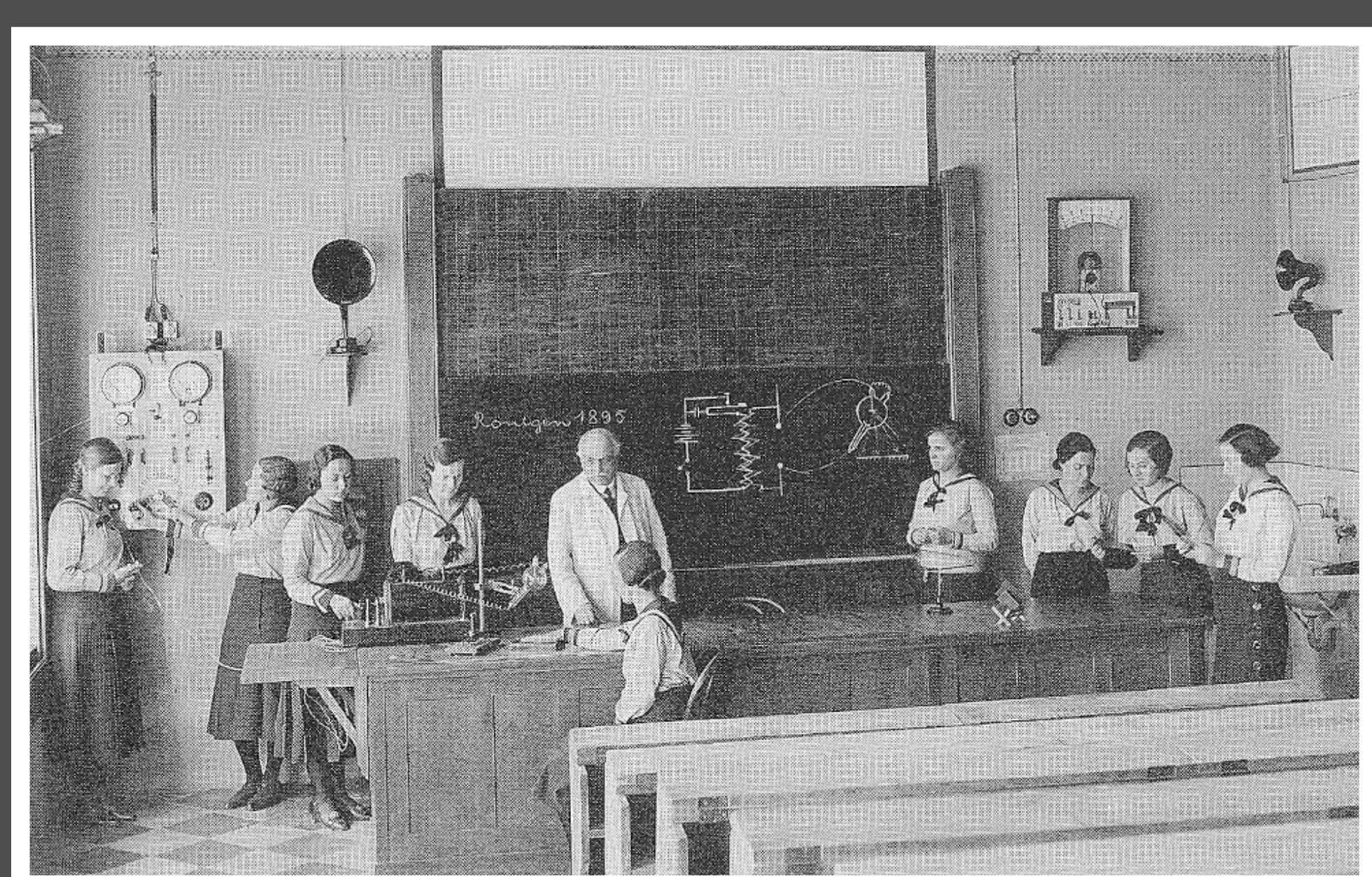
(Gyurátz Ferenc)

A KŐVÁGÓÖRSI KISGIMNÁZIUM

A KŐVÁGÓÖRSI KISGIMNÁZIUM MA

ARATÓ ISTVÁN TERMÉSZETTAN ÓRÁJA KŐSZEGEN • 1936

A KŐSZEGI LEÁNYNEVELŐ ÉPÜLETE

KŐSZEGI LEÁNYNEVELŐ • 1917

A „tanítva tanulás” a 19. századi oktatás szerves része volt. A tanítás, korrepetálás, magánnevelői állás az olyan szegényebb sorsú diákoknak, mint amilyen Gyurátz Ferenc is volt, egyben a szerény megélhetést is biztosította. Első „munkahelye” is iskola, a kővágóörsi algimnázium volt.

Gyurátz lelkészként sem hagyott fel a tanítással. A pápai református kollégiumban és a bencés gimnáziumban hittant oktatott az evangélikusoknak. A konfirmációs oktatás is szerves része volt a lelkészi munkának. Mivel a pápai gyülekezet összes anyagi forrását felemésztették az építkezések, nem volt lehetőség újabb tanító alkalmazására, ezért több mint két évtizeden át naponta tanított az elemi iskolában. Már teológus korában önképzőkört szervezett Sopronban. Lelkészként pedig hasonlóképpen tett: egyházmegyei körben rendszeressé tette a lelkészértekezleteket, ahol a kollegák teológiai előadásokat hallgattak és vitattak meg. A lelkészértekezleteket élete végéig ő szervezte a veszprémi egyházmegyében.

Püspökként is megmaradt tanárnak. A teológiai vizsgákon nemcsak a Szentírásból, hanem a görög és latin klasszikusokból is maga jelölte ki a diákok számára a fordítandó, magyarázandó szövegeket. Egyik püspöki egyházlátogatása alkalmával egy falusi lelkészt héber nyelvből vizsgáztatott, az Ószövetséget olvastatta vele. Az eredménnyel meg volt elégedve, és lelkére kötötte a kollégának, hogy továbbra is olvassa rendszeresen eredeti nyelven a Szentírást. Az illető lelkész visszaemlékezése szerint messze ez volt az egyházlátogatás legnehezebb része.

Gyurátz legmaradandóbb püspöki alkotása is az oktatáshoz kötődik. Minden elvi ellenkezés, anyagi nehézség és a hagyományos dunántúli iskolavárosok féltékenysége ellenében keresztülvitte, hogy 1899-ben megnyíljon az egyházkerület leánynevelő intézete Kőszegen. A felépítés sem ment zökkenők nélkül, a fenntartás azonban még nehezebbnek bizonyult. A nők magasabb képzésének keretei még csak kialakulóban voltak, nehéz volt alkalmazkodni az egyre változó egyházi, társadalmi és állami elvárásokhoz, és a fejlesztések anyagi forrásait előteremteni. Ráadásul az iskola összes apró-cseprő ügyét Gyurátznak kellett elrendeznie. Egy alkalommal például a városban biciklizésével közbotrányt okozó tanárnőt beszélte rá az illendőbb viselkedésre.

A megözvegyült, majd nyugalomba vonult Gyurátz sem hagyott fel a tanítással. Idős korában fiatal rokonait, majd az albérletbe fogadott diákokat korrepetálta rendszeresen. Bizonyára nem véletlen, hogy utolsó, már halála után megjelent írásában éppen első tanítója életrajzát írta meg.